



Поређајмо три групе чињеница и размислимо да ли из њих произилази неки закључак.

Прва група чињеница односи се на јануарску кризу буџета. Буџетски приходи у том месецу били су 21 одсто мањи од предвиђених, што је дало мањак од 137 милиона евра. Мањак је настао због пада наплате пореза на добит предузећа. А наплата је пала јер је индустријска производња у јануару била 17 одсто мања него у истом месецу прошле године. Неко је израчунао да је то највећи пад индустријске производње од 1999. и почетка НАТО-бомбардовања. Дакле, криза је стигла и у Србију. Међу економистима влада сагласност да у наредним месецима тешко да ће бити боље. То практично значи крах буџета: девет уместо дванаест пензија у 2009. и девет уместо дванаест плата за просвету, здравство и државну управу. Зато је премијер Цветковић одмах затражио позајмицу од ММФ-а од две милијарди евра.

Друга група чињеница односи се на једнострану примену Прелазног споразума (ПС) са ЕУ. Тај споразум је, сходно чл. 59, требало да се примењује од 1. јула 2008. без обзира на ниво сарадње са Хагом. Али Савет министара ЕУ истог дана када је ССП потписан саопштио је да се примена ПС-а одлаже све док Холандија не да сагласност. Оли Рен нас је тада посаветовао да почнемо да тај споразум једнострано примењујемо: „Почетак његове примене”, рекао је 26. септембра, „имао би веома важан политички значај, јер ако Србија почне да примењује тај споразум данас или сутра, он ће јој помоћи да створи убедљив доказ о примени споразума, што ће бити основа за оцену једног дана када будемо говорили о статусу кандидата за чланство”. Али, једнострана примена значила је укидање или смањење царине на робу из ЕУ, и тиме спорије пуњење буџета. То се, разуме се, није допало министарки финансија. Диана Драгутиновић је 5. октобра изјавила: „Примена ПС-а треба да сачека усвајање од стране ЕУ”. Ипак, преовладао је став евроентузијаста да треба послушати Рена, као и галама моћних увозничких лобиста из трговинских ланаца да ће „корист имати сви потрошачи”. Тако је за 2009. најављена једнострана примена ПС-а. Представљајући буџет за ту годину, 6. децембра, Драгутиновићева је упозорила да ће, због тога, буџет остати краћи за 267 милиона евра. Ипак, сви су се тешили Реновим речима да ће то „бити основа за оцену једног дана када будемо говорили о статусу кандидата (Србије) за чланство (у ЕУ)”.

Трећа група чињеница тиче се брзине нашег придруживања ЕУ. Пошто смо послушали Рена и једнострано применили ПС, закључили смо да сада можемо да затражимо званични статус кандидата за члана ЕУ. Подношење тог захтева је отворено најавио Јеремић, 23. јануара, додавши: „Надамо се да ће Савет министара (ЕУ) поздравити тај захтев и брзо га проследити Европској комисији и дати јој задатак да брзо изнесе мишљење о њему”. Али онда је дошао хладан туш ни од ког другог до Оли Рена. Он нам је, 9. фебруара, поручио да „не саветује” Србији да подноси такав захтев: „Не, не бих то саветовао. Најпре треба деблокирати ПС и надам се да ћемо ускоро то и учинити, а потом добити и захтев за кандидатуру о коме ћемо да се изјаснимо”. Деблокирати ПС? А шта је било са оним да ће једнострана примена ПС, од стране Србије, „бити основа за оцену једног дана када будемо говорили о статусу кандидата за чланство”? Па ништа, криза је целу ЕУ учинила нерасположеном за нове кандидате. „Фајненшел тајмс” је изнео „разумну претпоставку да би Албанија, Босна, Македонија, Црна Гора и Србија могле све заједно постати чланице у неком тренутку између 2015. и 2020”. Пошто је наступила рецесија, овај други датум је постао реалнији него први. Јесте Србија пожурила и једнострано применила ПС. И хвала јој на томе што ће роба из ЕУ појефтинити и боље се продавати у Србији. Али 2020. ипак је далеко, нема потребе за брзоплетошћу, сачекајмо још мало са кандидатуром, ето, као што је лепо објаснио Рен, поред хватања Младића ту су још и неке друге ситнице: „Убедљиви докази о успешној примени ССП-а, као и успех привредних реформи и реформе правосуђа (у Србији) кључни су за прелазак у наредну фазу, што је захтев за чланство и добијање статуса кандидата”. Ето, само још тих неколико условчића, па ће Србија коначно добити дозволу да се кандидује за званичног кандидата за члана ЕУ. А одатле до пуноправног чланства 2020. и није тако далеко.

„Прво се мора остати жив, да би се добауљало до европског прага”, уморно је прокоментарисао ове Ренове речи један колумниста. Из наведене три групе чињеница мени се само намеће закључак, макар у вези са даљом једностраном применом ПС у Србији. А вама, драги читаоци?